

ABONY

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. -- MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség:

11-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamlások küldendők

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér سرا 1 korona.

Ekéhez, magyar!

Irta: Dr. Nagy Emil országgyűlési képviselő.

Ősrégi magyar szokás szerint hajdan véres kardot hordtak körül a hazában, ha nemzetünket nagy veszély fenyegette, s a faji erők hirtelen tömörülésére volt szükség. Mikor ez a rémes árny végigvonult falun és városon, sietve gyülekezett fegyverbe a nemzeti hadsereg, hogy a szent hazát a poklok minden ördögével szemben is megvédelmezze, s jaj volt annak a korszaknak, a melyiket még a véres kard látása se emelt ki a megszokott közönyből. A sajmementi nagy katasztrófát megelőző időt is ilyenek jegyzi fel a történelem. Azóta a világ kereke nagyot fordult s ma már egy-néhány háborútól eltekintve nem fegyverrel, hanem a kultúra nagy eszközeivel vívják meg a nemzetek a létért való küzdelmet. Ha a közegészségügyi szabályok helyesek, s a nép jelleméhez alkalmazkodva okosan hajtathatunk végre, ha a jogi törvények a becsületes törekvést kellő védelemben részesítik, s megfelelően utasítják vissza a fondorlatos meggazdagodási vágyat, ha az állami terhek viselése arányosan van elosztva, ha a közoktatás nemcsak magoltat, hanem a realis életre nevel, ha a népképviselők képzettséggel mennek a törvényhozó testületbe s nem a saját zsebüket, ha-

nem a közjót tekintik, ha a bírák igazságosak, ha minden közhivatalnok szigorúan kötelességének él s a nép jólétét társágos munkával előmozdítani törekszik, ha az ügyvéd és orvos lelkiismeretesen teljesíti kötelességét s nem kapzsi, ha a kereskedelem becsületes s az ipar jó munkát szolgáltat, ha a pap, tanító, jegyző is erkölcsös s a fényűzéstől visszatartva komoly cselekvésre vezeti a falu népét, ha a birtokos nemcsak szórakozásban találja örömét, hanem a népnek morális és gazdasági vezetője, ha az anyák nem mulatni vágyók hanem gyermekeik táplálásának s nevelésének szentelik erejüket, akkor az az ország ép úgy fog virulni és gazdagodni, mintha hősei véres csaták borostyánát fűznék nemzetük győzelmes homlokára. A Rajna partján Goblentz közelében van a híres Niederwald Denkmal, szemben a Mosel szöke vizével s nagyarányú impozáns méreteivel Franciaország földjére tekint át. A német hadi dicsőséget hirdeti, de ma 33 év után, nem tenne már reánk különös benyomást, ha a véres csaták győzelmes idejét fölvaltott kultúreszközök impozáns ereje nem hirdetné, hogy a germán szellem a kultúra végtelen háborujában is legyürte lefelé menő nagy ellenfelét. E nélkül a háttér nélkül az az óriási nagy szobor, hogy hazai hasonlattal éljek, olyan lenne csak, mintha valaki ősei

hosszu sorában gyönyörködik. de az ősi földet idegen kézre jutni engedi.

Ennek a vértelen modern hadviselésnek is megvannak a megdöbbentő katasztrófát éreztető momentumai. De ezt nem a körül hordott véres kard hirdeti, mert hisz itt nem a kard játza már a főszerepet, hanem ennek a kultúreszközökkel vívott nagy mérkőzésnek katasztrófát hirdető véres kardja: a statisztika. Ennek kell ma felrészni a szunyadó lelkeket.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal az idén riasztotta fel ilyen vészes jellel magyar fajunk és nemzeti államunk minden igaz barátját. Nem kisebb dolgot tett közzé, mint azt, hogy Magyarországon, Horvátország leszámításával; az önálló gazdaságot üző egyének száma 1890-től 1900-ig, vagyis 10 év alatt 76.650-el apadt. Ugyanis 1890-ben volt Magyarországon önálló birtokos, bérlő, kisbirtokos, birtokos-napszamos, részes, földmives, majoros és kertész összesen 1.613.742. Ez a szám tíz év 1.557.092-re apadt, tehát az önálló gazdák száma 76.650-el csökkent. Östermelésből élő országban megdöbbentő jelenség ez. Hisz hazánkban a birtokelosztás úgy sem kedvező. A nagy latifundiumok tulságosan nagy területet foglalnak el az ország termő talajából s viszont aránylag kevés föld van a kis- és középbirtokosok kezén.

TÁROZA.

Vendégszereplés Sáros-Berényben.

Irta: Szomaházy István.

Az „Abony” eredeti tárczája.

A Nemzeti Színház udvarára egy sápadt fiatal ember állított be a nyári szünet elején. Ujházy Edét kereste, aki néha ilyenkor is be szokott nézni az udvarra a leveleiért.

— Kihez van szerencsém? — kérdezte tőle az utolérhetetlen Constantin abbé.

— Sajóhelyi vagyok, a sárosberényi színtársulat titkára.

— És mit parancsol?

A sápadt fiatal ember ég felé meresztette a karjait.

— Uram, kezdte, nagyevű művész, mélyen tisztelt és szeretve csodált Mester! A sárosberényi színtársulatot a nyomor polipjai környékezik. Primadonnánk hét nap óta nyers fűgén él, s az igazgató penészes kenyérre hullatja bánatának könnyeit. Az átlagos napi jövedelem 1 forint 35 krajczár, de maga a petróleum 1 forintba kerül estönként.

A mester egy könnyet morzsolt szét a szemében.

— Hát mit tehetek önökért? — kérdezte részvétellel.

— Uram, nagyevű művész, folytatta pátosz-

szal a színházi titkár. A sárosberényi főszolgabíró abban a feledhetetlen szerencsében részesült, hogy az Ön társaságában csipett be egyszer boldogult jogászokora idejében... A főszolgabíró a várt legtekintélyesebb férfiak s ha Ön, nagyevű művész, leereszkednék hozzánk, zsufoolt ház nézné végig nyomorult színtársulatunk előadását...

— És hol van az a Sárosberény? — kérdezte a lágyszívű mester.

— A titkár könnyedén intett.

— Sárosberény ugyszólván külvárosa Budapestnek, mert vasuti állomása alig van innen négy órányira. A nyugoti hosszúság és az éjszakai szélesség fokát nem tudom egész pontosan, de ha Nagyságod hozzánk fírad, nem fogja megbánni az elhatározását.

— Van ott vasuti állomás? — kérdezte Császár Imre, aki színtén hallgatta a beszélgetést.

— Nincs, mert Sárosberénynek Bakony-Szeghalom az utolsó állomása. De a főszolgabíró fogata harminczhét perc alatt beszállítja kitűnő vendégünket.

A mester habozva nézett maga elé, de a titkár most megragadta a kezét.

— Uram, esdekelt, koszorus művész, huszonegy éves ember várja Önben mentő horgonyát és szabadító angyalát...

És dicselkedve tette hozzá:

— Egyébként nem kívánjuk, hogy egészen ingyen hagyja el a regényes Ó-budavárát. Halánk-

kal együtt a bruttó jövedelem felét is letesszük a művészet oltárára.

A jószívű mester rezignáltan szólott:

— Jó, nem bánom, hát lemegyek a jövő hét elején...

— A titkár a kalapját lengetve távozott, de a kapu alól megegyeszer visszaszólt:

— Ne feledje el megsürgönyözni, melyik vonattal jön, hogy a sárosberényiek nemzetiszínű lobogó alatt üdvözölhessék a Bakony-Szeghalmi állomáson...

* * *

Ujházy a következő hét elején csakugyan elutazott a fővárosból. Mikor a viczinális fűtyentgetni kezdett a bakony-szegvári állomás előtt, a mester gondosan megigazgatta a hajfűrtjeit a kupé homályos tükrében.

— Fehérruhás hölgyek is lesznek, mondta magában, nem szállhatok ki szétborzolt fűrtökkel...

Ez a föltevés hamisnak bizonyult, mert az állomásfőnök feleségén kívül (aki barna kalmukszoknyában etette az állomás tyukjait) nem volt női személy a perronon. A megcsalatozott mester, gondosabb keresés után, a harmadosztályú éltetremben fölfedezte végre a minapi vendégét, a spricczerező Sajóhelyit.

— Nos, kérdezte, nos, hát nem vártak rám?

Sajóhelyi ünnepiesen fölállott.

— Magam vagyok itt, kitűnő művész, de a

Ebből következőleg igen sok azoknak a száma, a kik kizárólag a napszámra vannak utalva, mint megélhetési forrásra, a mi faj fenntartási szempontból nem valami előnyös, mert hisz a hazai extenzív mezőgazdasági üzemmód mellett az év nagy részében alig kínálkozik munka, s így a napszamos családoknak ha nincs egyúttal saját gazdasága, örökösen a nyomor Demokles kardja lóg a fejük felett. Az ilyen gazdasági elemek legalkalmasabbak a socialista romboló eszmék befogadására s a Cunard Linenek leghívebb alattvalói is. Azért minálunk a mezőgazdasági politikának természetes és elsőrendű feladata mennél több egészséges kisüzem teremtése. Ez a helyes irányelv gyönyörűen dolgoztatott ki abban a telepítési törvényjavaslatban, a melyet még Darányi Ignác azelőtti nagyérdemű földmívelésügyi miniszter terjesztett a törvényhozás elé, a mely azonban az ő távoztával úgy látszik nem kerül realizálásra.

Ebben benne foglaltatott a gazdasági értelemben is túlnagy latifundiumok elválasztható részeinek okszerű átalakítása kis- és középbirtokokká, a latifundium tulajdonosa cserében vagy az intenzív gazdálkodáshoz ma már mulhatatlanul megkívántató elegendő forgó tőkét, vagy ha ilyenre nincs szüksége, csakis nagyban üzhető erdőbirtokot kapna, s különösen nagy súlyt helyezett a minisztéri javaslat a munkásbirtokok alakítására. Mindezeknek az irányelveknek magam is rajongója vagyok, mint a hogy az északnémet mezőgazdasági politika főelve is az, hogy a délnémetországi kedvező birtokelosztási viszonyok a túlnyomóan latifundiumos Északnémetországban is meghonosíttassanak egy belföldön lefolyó okszerű-nem ki, debelföldi átvándorlás segélyével. De éppen ennél fogva hatott reám, mondhatnám dermesztően a statisztikai hivatal ama fenti közlése, hogy tíz év alatt az önálló mezőgazdasági üzemek száma oly óriási mérvben apadt. Mert hisz hogyha a régi üzemek sem tudják magukat fenntartani, hogy akarjunk mi akkor újakat alakítani?

Hisz ez a Danadiák hordója lenne. Egyik oldalról szüntelen alakítanánk új kis üzemeket, a másik oldalon meg bukának a régiek. Ha ilyenek a közviszonyok és ilyen a gazdasági állapot, hol van akkor arra garancia, hogy a mesterségesen megalakított mezőgazdasági új üzemek prosperálni tudnak? Hisz jól mondja Goethe, hogy minden kezdet nehéz, de legnehezebb a gazdaság kezdete.

Vannak a kik ezt a mezőgazdasági kétségbeesztő kelevényt merkantil kenőccsel szeretnék eltüntetni, s azzal vigasztalnak, hogy lám, egész Európában mutatkozik ez a jelenség, hogy a mezőgazdaság lélekszámában tért veszít az ipart üző, illetőleg városi foglalkozások javára.

De nagyon felületesen nézi az a viszonyokat, a ki azt hiszi, hogy az önálló mezőgazdasági üzemek nálunk tapasztalt számbeli gyors apadásának az ipari abszorptióhoz bármi köze is volna, s a fent ismertetett nyugateurópa állapottal bennünket vigasztalni lehetne

Mert statisztika sem kell annak a megmondásához, hogy a mi kezdetleges iparunkat még csak hasonlítani se lehet a nyugateurópai hatalmas gyáripárhoz, s így nálunk roppant naiv dolog az utolsó évtized abszorptiójáról beszélni. De ezenkívül külföldön a magasabb és állandóbb ipari munkabér mindenütt úgy érezteti hatását, hogy a földdel nem bíró napszamos elemeket vonja be először a városba, s így ez az ipari abszorptió mindenütt a mezőgazdasági napszamosok megrikulásában jelentkezik, a melynek pótlásául iparban szegény s mezőgazdaságilag túlszűfolt vidékekről kénytelenek a nagybirtokosok munkásokat szállítani. Ahhoz hogy az ipar az önálló gazdákat kimozdítsa helyükből, [valami horribilis, eddig még sohasem tapasztalt ipari föllendülésnek kellene elkövetkeznie. Ilyet én sehol sem ismerek még, azt azonban igen is tudom, hogy az ipari munka speciel a mezőgazdasági napszamosok számát apasztja. Elegendő lesz talán, ha e tekintetben

Németországra hivatkozunk, miután ez az ország dicsekedhetik ma a legerősebb ipari fellendüléssel. Itt 1882-ben 100 lakosra esett 43. 33 százalék östermelő a 1895-ben már csak 36. 19 százalék. Tehát az ipar részéről a mezőgazdaságra gyakorolt abszorptió kétségkívül nagyon erősen működött s ez adja nálunk is a könnyen vigasztalódók számban az ipari felszívási magyarázatot. De ha beletekintünk a részletekbe, úgy azt látjuk, hogy az összes östermelők közül 1882-ben 27.78% volt önálló östermelő, 0.81% volt alsóbbrendű gazdasági alkalmazott s 71.41% volt alsóbbrendű gazdasági alkalmazott, és napszamos. Ezzel szemben 1895-ben az összes östermelők közül már 31.07% volt önálló östermelő, 1.16% volt magasabb alkalmazott s 67.77% volt alsóbbrendű alkalmazott és napszamos. Tehát az ipar által gyakorolt erős abszorptió dacára a kisüzemek száma szaporodott, s csak cselédek és napszamosok száma fogyott, ami fentebbi tételt teljesen igazolja.

De hát hogy van ez nálunk? Mint fentebb láttuk, östermelő volt nálunk 1.614.742 s ezek száma tíz év alatt 1.537.092-re apadt. De viszont mezőgazdasági napszamos volt 1890-ben 1.214.725 s ezek száma 1900-ig 1.383.844-re emelkedett. Tehát emelkedett számban az az elem, a melyekre egészséges viszonyok között az ipar legelőször gyakorolja absorbeáló hatását, s viszont az önálló östermelők, s kikre a hatalmas német ipar sem volt képes absorbeáló hatást gyakorolni, számban rettenetesen megfogyott.

Ebből az egybevetésből kétségtelen, hogy nálunk az önálló östermelők számának horribilis apadása semmiféle okviszonyban sem áll az iparral, mert hisz éppen ama mezőgazdasági elemek gyarapodtak számban, a melyekre az ipari abszorptiónak kihatással kellene lennie.

Még a vak előtt is világosnak kell annak lenni, hogy itt semmiféle merkantil vigasztalás sem használ. Itt a legridegebb a legborzasztóbb agrar pauperizmussal állunk szemben, a mikor súlyos közterhek, nehéz kamatok, a rossz gazdasági helyzet sulya alatt összeroskad az önálló termelő, megperdül a dob az udvarán s lesülyed a mező-

sárosberényiek szomjuhozó lelke itt lebeg körülöttnünk a perronon . . .

— Hat a főszolgabíró kocsija hol lebeg?

— Az odakünn várakozik a kijárási előtt.

Két öreg katonaló esemesegelt egy sárgára festett homokfutó előtt, amelyben szénával megtömött, alacsony ülések várták a kiváló vendéget. A mestert fölsegítették a kocsira, a tükár pedig nehézkösen melléje telepedett.

Nagy, égbenyuló hegyek zárták el a kilátást Sárosberény felé. Ujházy aggódva tekintgetett szét a ködbenyuló ormok között, majd meggyújtotta kiadott szivarját.

— Mikor érünk be?

— Negyven-ötven percz múlva Sárosberényben leszünk.

Délután egy óra volt, meleg, bágyasztó szellők simogatták a szunyókáló utasokat. Sárga kököresinek szegélyezték a homokos utat, mely végtelen hosszúságban nyult be a távolban kéklő hegyi ösvényekbe . . . A mester elszunnyadt a kocsiban s mikor fölébredt, megnézte az óráját.

— Szent Isten, kiáltotta, hiszen éppen most mult el öt óra . . .

A tükár kinyújtotta a mutatónujját.

— Ott vagyunk, szólta nyugodtan, tíz percz múlva megpillantjuk a sárosberényi tüztornyot. Csak fölkapaszkodunk erre a dombocskára, s a másik oldalon úgy leereszkedünk, mint az aludt tej . . .

A mester nem értette jól a hasonlatot, de

azért türelmesen hatradült az ülésen. Mire a dombocskát szerencsésen megkerülték, éppen felhatott mutatott a budapesti kronométer.

Végig bajtattak a főtevezán, melynek végében a szintársulat igazgatója kémlelte az elmosódó távot. Mikor Ujházyt megpillantotta, háromszor a levegőbe dobta a kalapját.

— Csakhogy megjött, kiáltotta, Rip, Rip, Hurrá!

— A mester fáradtan nyújtogatta ki elgémberedett tagjait.

— Háromnegyed hét, mondta kedvetlenül, ideje lesz hozzá kezdenünk a próbához!

— Mit próba, válaszolt az igazgató megvetéssel. Kell is próba az ilyen isten kegyelméből való művészeknek! . . . Sokkal fontosabb teendők várnak ránk, mielőtt az előadást megkezdzenők . . .

— Milyen teendők?

— Háromszor fogunk végig sétálni a nagytemplomtól az Arany Oroszlánig . . .

— És miért fogunk sétálni?

Az igazgató bizalmasan kulesolta át a mester sajtó derekát.

— A közönség bizalmatlan, szólott suttogva, mióta Nádayval becsapták.

— Hogyan csapták be?

— Tavalý Náday vendégföllépését hirdette egy szédelgő színigazgató. A közönség szétkapkodta a jegyeket, de mivel Sárosberényben egyetlen ember se ismerte a koszorús színművészt, egy alsó-kubini biztosítási ügynököt léptettek föl a

Náday neve alatt . . . A közönség megtapsolta a vendéget s csak két hónap múlva derült ki a szédelgés, mikor a Budapestre rándult körjegyző a P á r i s-i-ban látta az igazi Nádayt . . .

Az igazgató és az igazgatóné csakugyan kétoldalt fogták a hüledező mestert s hajlongva, edes mosolylyal kísérték végig a nagytemplomtól az Arany Oroszlánig. Mikor a boltok, a sétalók előtt elhaladtak, hangosan megkérdezték tőle:

— Meleg van Budapesten, U j h á z y ú r?

— Hol nyaral az idén, U j h á z y ú r?

— Föllép valami új szerepben, U j h á z y ú r?

— Jár sokat Ósbudavárába, U j h á z y ú r?

A kereskedők kifutottak az üzleteikből, a járókelők izgatottan suttogták:

— Csakugyan ő, csakugyan a kitünő mester!

A sárosberényi prépost nyájasan emelte meg előttük czilinderét:

— Isten hozta nagy művész, Isten hozta, kiáltotta a tulsó gyalogutról.

A tüzoltó főparancsnok szalutált, a főjegyző kíváncsian nézett ki a söresarnok ablakából. Az igazgató kedélyesen dörzsölte össze a kezét.

— Zűfolt házunk lesz, motyogta derülten, az értelmiség érdeklődik a vendégünk iránt . . .

A bemutató séta után sietve átöltöztek és tíz percz múlva megkezdtek az előadást. A vendégföllépés óriási diadallal végződött, s a harmadik felvonást mindenáron meg akarta ismételtetni a mámoros közönség.

Mikor másnap reggel leszámoltak, az igazgató

gazdasági proletariátusba, vagy azt be sem várva kivándorol.

Enek a szemünk előtt lefolyt rettenetes pusztulási folyamatnak a leplezetlen feltárásával nagy szolgálatot tett a statisztikai kivatal mindazoknak, a kik a nemzeti politika realis fejlődése iránt érzékkel bírnak. Ha már ez a rémes felfedezés se indítja magot termő munkára a magyar nemzetet, akkor igazán kétségbe kell esnünk hazánk jövője iránt. Sajnos, nem kell ahhoz sok pessimizmus, hogy ez a remény elhalványodjék lelkünkben, ha a közel jövő közjogi nagy tusaínak s elkeseredett küzdelmeinek előrevetett árnya elvonul lelki szemeink előtt. A kilátások kevés vigaszt nyújtanak az aggódó honfiúi léleknek. De azért talán megihletti a magyarok Istene a törvényhozás mindkét tényezőjét és megtalálják azt az alapot, amelyen a békés munka ideje elkövetkezik.

Egyleti élet.

Az Ipartestület folyó hó 11-én nagy érdeklődés mellett tartotta 21. évi rendes közgyűlését. Az előjáróság évi jelentésében, gazdálkodásáról a következőkben számolt be: az 1905. évben

bevétele volt	5328 kor. 97 fil.
kiadása „	3657 „ 19 „
penztári maradvány	1670 kor. 78 fil.

Ezen számadás a következő magyarázattal egészítették ki. A bevétel magában foglalja, a Dobozi-féle ingatlan megvételére fölvelt 3000 kor. kölcsönt, a kiadás magában foglalja az előbb megnevezett ingatlan 2000 korona vételárát és a régi tartozásból még fenn állott 700 korona kifizetését, a penztári maradvány pedig magában foglalja az ipartestület és az iparos ifjuság 627 kor. Kossuth-szobor alapját.

Mérleg.

Ingatlan vagyon értéke	12000 kor.
hűgő „	3200 „
Tagdíj hátralékban	835 „
Penztári maradvány 1905. évről	1670 „ 78
Összesen:	17705 kor. 78
Teher	3000 „

A tiszta vagyon: 14705 kor. 78 f.

Élénk vita támadt az alapszabályok módosítására vonatkozólag előterjesztett javaslat fölött, mely szerint az egész tisztikar 3 évről — 3 évre választassék. A módosítás nagy többséggel elfogadott, minőlfogva az egész tisztikar — az alap-

szabályok miniszteri jóváhagyása reményében — 3 évre választattak meg; és pedig: elnöknek Szakáll Lajos, alelnöknek Juhász István, pénztárnoknak Szlavi Béla, gazdának Varga József, könyvtárnoknak ifj. Bán Mihály, jegyzőnek Nagy Lajos. Előjáróknak: Drubina Lajos, Gleviczki Mihály, Imrek János, Járdány Imre, Kosztolnik János, Soós Ferdinánd, Szabó László, Varga László. Számvizsgálóknak: Dobozy György, Gaál Ferencz és Malatinszki Soma.

Szép szavakban történt megemlékezés a testület hosszú időn át volt elnökéről és annak egyik legtevékenyebb megalapítójáról, néhai Sztahó Lajosról, kinek érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatta.

Az Iparos ifjusági önképzőkör szintén ma egyhete tartott évi rendes közgyűlést, Kovács Béla elnöklete alatt, mely alkalommal Kovács Béla elnök megköszönvén az évek hosszú során iránta tanúsított bizalmat, elnöki állásáról leköszönt, mit a közgyűlés sajnálattal bár, de a kör iránt tanúsított ügy buzgalmaért hálás köszönetét vette jegyzőkönyvébe.

Azután a tisztújítás ejtetett meg a következő eredménnyel.

Elnök egyhangulag Temesközy Gerzson szerkesztő választott meg, miről őt küldöttségileg értesítették. Jegyző lett Fűréd Károly Pénztáros; Csizmas István. Ellenőr: Hatmi Károly. Gondnok: Kassa Mihály. Könyvtáros: Halmi Ferencz. Választmányi tagok: Buday Gyula, Csizmadia Károly, Csery László, Dobozy Sándor, Fehér István, Koós Jenő, Molnár József, Molnár János, Molnár Kálmán, Siller Gusztáv, Ssandí János és Tóth István.

Szerdán választmányi ülés tartott Temesközy Gerzson elnöklete alatt, a ki választmányt megalakította: beköszöntő beszédében köszönetet mondott a bizalomért, melylyel a mintegy 60 tagból álló tekintélyes kör élére állított, ő nem a szavak, hanem a tettek embere lévén, hangzatos programot nem ad, mert inkább pályázik némi elismerésre később, mint teljesíthet, avagy elérhetetlen reményeket keltsen föl.

A gyűlés elhatározta, hogy az ipartestülettel karöltve, mához egyhétre, az ipartestület helyiségeiben, a Kossuth-szobor alapja javára műkedvelői előadással egybekötött táncvizalmat rendez, a minék sikeréhez kétség sem férhet, mint minden oly mulatsághoz, melyet ezen törekvő s a művelődés fejlesztésére nagy súlyt helyező testület rendez.

MI UJSÁG?

— **Kossuth-szoborra.** Lélekemelő ama lelkesedés, a melylyel városunk és a környék hazafias érzelmű lakossága nagy-lelkű pártfogásába vette Kossuth-szobor ügyünket. Rang- és osztálykülömbőség nélkül nyilatkozik meg a nagyarányú érdeklődés úgy szóval, mint a bizottság elnökéhez intézett számos, hazafias érzelmektől áthatott levelekben, melyek a legnagyobb, impozáns arányú érdeklődésről, erkölcsi és anyagi támogatásról tesznek tanúbizonyságot. Páratlanul nyilatkozott ez meg a tegnapi esteli táncmulatságon, melyen városunk közönsége, külömbőség nélkül, egy szívvel lélekkel vett részt és hozta meg áldozatát a nemes cél elérésére, de nemesak városiak, hanem a környék, a vidék is kivette részét abból, Tápió-Szele, Ujszász, Györgye, Rékas, Tószeg, Karajenő, Törtel községekből, Szolnok, Czegléd, Nagykörösről sokan jelentek meg, hogy a hazafias célú táncmulatság fényét, erkölcsi és anyagi sikerét emeljék. Soha el nem muló halánk érte. A szoborra eddig a következő adományok folytak be:

Az Ipartestület gyűjtése	627 kor. — fil.
A Nép kör „	220 „ 31 „
Komaromy József „	300 „ — „
Temesközy Gerzson gyűjtése egy népbanki betétkönyvön 24 — k. takarekpénztári „	74 10 k.
Összesen	98 „ 10 „
Br. Harkányi Frigyes fővédnök adománya	50 „ — „
Br. Harkányi János fővédnök adománya	50 „ — „
Antos János fővédnök adománya	40 „ — „
Ft. Léway Mihály védnök „	10 „ — „
Baik Gyula „	10 „ — „
Barkó István „	10 „ — „
Nt. Szánthó Elek „	10 „ — „

eddig gyűjtés 1425 kor. 41 fil. mely pénzintézeteinknél van elhelyezve.

— **Helyreigazítás.** Egyik előző számban a Kossuth szobor védnökei névsorában Dr. Györgyi József megyei t. főorvos neve is közölve lett, a mire nézve kikell jelentenünk, hogy ez téves leírásból származott, minthogy katona tiszti állásánál fogva ily mozgalomban nagy sajnálatunkra tényezőként nem szerepelhet. Egyébként a téves közlésért szives elnézést kérünk.

— **Estélyek.** Ft. Léway Mihály apát, esperes-plebános kezdeményezéséből a „Katholikus Olvasóegylet”-ben 2 hetenként egyszer kulturális célú estélyek fognak tartatni. A 3 vasárnapra tervezett estélyekről a következő meghívó bocsátatott ki: A „Katholikus Olvasóegylet” nagytermében f. évi február hó 18-án, márczius hó 4-én és 18-án, mindannyiszor délután 5 órától kezdődőleg közmüvelődési estélyek rendeztetnek, melyre az igentisztelt érdeklődő közönség (vallás különbség nélkül) ezennel a legszívélyesebben meghívatik. Abony, 1906. évi február hó 12-én. A rendezőség nevében: Léway Mihály apát, esperes-plebános, mint az egylet tiszteletbeli elnöke. Konez Pál, egyleti elnök. Veverán István, egyleti jegyző. — Az estélyek tiszta közmüvelődési célokat szolgálván, belépti díjak nem szedetnek; esetleges adományok, a kiadások fedezésére fordítatnak. Az estélyek tárgysorozata koronként a helyilapban közöltetik. A f. hó 18-án, a mai napon tartandó estélyen közreműködnek Ft. Léway Mihály apát, esperes-plebános, Zsigmond Antal áll. polg. isk. igazgató tanár, Homoky István áll. polg. isk. tanár. Egy szereplő gyengülése miatt visszalépett. A szereplők kiválósága garancziát nyújt arra nézve, hogy az egyesületi tagokon kívül az intelligencia és az iparosság az estélyen kellemes — hasznos időtöltésben részesüljön. biz. elnök.

— Arkath. munkásegylet ünnepe.

Vasárnap mult egy hete leplezték le a rkath. munkásegyletben X. Pius pápa arcképét, mely alkalommal a pápaságról mondott beszéd és alkalmi szavak gyönyörködtették a hallgatóságot. Ehhez járult még Kovács Béla vezetése mellett a dalárda által sikerülten előadott ének. Kár, hogy az egylet vezetősége nem gondoskodott kellőleg a közönség meghívásáról. Többen is eifértek volna a teremben.

— Köszönet-nyilvánítás.

Mult számban megemlégtünk, hogy az ipartestület mily elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki, a midőn a Kossuth-szoborra oly szép összeget szerzett már eddig is össze, ezen buzgó tevékenységükért, valamint a népkörnek igaz hazafias buzgókodásukért, melylyel szintén szép összeggel gyarapították a szobor alapot, e nyilvános uton fejezem ki hálás köszönetünket. Kossuth-szobor bizottság nevében: Temesközy Gerzson.

— Elszámolás.

A Nép kör-ben f. hó 11-én tartott felolvasó estély összes bevétele volt 82 kor. 43 fillér, mely a Kossuth-szobor alap emelésére fordítottak. A bevétel emeléséhez hozzájárultak, de a felolvasáson nem jelenhettek meg: Szikszay Pál tetétleni gazda 10 koronával, Nt. Szánthó Elek ur 5, — Hoji Nándor ur 2 koronával, mely összegek a fenti összegben befoglaltatnak. Az érdeklődőknek a szives megjelenésért és adományokért, a közreműködő uraknak és az iparos dalárdának pedig az estély sikere érdekében kifejtett fáradozásukért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki — a kör előjárósága.

— Táncvizalom.

Vettük a következő tartalmu meghívót: Az abonyi „Katholikus Olvasóegylet” 1906. évi február hó 26-án, farsang hétfőjén saját helyiségeiben könyvtárának gyarapítására zártkörű táncvizalmat rendez, melyre t. czimed és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este fel 8 órakor. Beléptidíj: személyenként 1 korona, páronként 1 korona 66 fillér, ésaládonként (1 férfi 2 nő) 2 korona. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlápileg nyugtaztatnak. A meghívó másra át nem ruházható s minthogy beléptijeggyül is szolgál, a rendezők kérésére előmutatandó. Izletes ételekről és jó italokról ifj. Kelemen László egyleti üzletvezető gondoskodik. — Tekintettel a nemes czélra szivesen ajánljuk e táncmulatságot a meghívottak és érdeklődők becses figyelmébe. Mondhatjuk, a gazdálkodás farsangi nagybálján, valóban fesztelenül s igaz, magyaros, nyílt érzéssel lehet mulatni. Aki szereti a sok „csárdás”-t, ezen a bálon lehet része benne rogyásig.

— Ház eladás.

A II. ker. Toldi utca 53. számú (özv. Csicsmánné-féle) házam örök áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos özv. Roca Jánosné.

Értesítés.

Tisztelettel vagyok bátor a t. közönség becses tudomására adni, hogy az özv. Varga Dánielné-féle házban évek óta fenálló

elsőrendű temetkezési vállalatomat

megnagyobbítottam és úgy rendeztem be, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhessék, ez okból raktáron tartok: fekete, barna és ezüstözött érc-koporsókat, valamint minden nagyságu fakoporsókat, felnőttek és gyermekek számára. Szemfedelek és ruhák, sejem, atlasz, ternó, colt, szatin, blokat, csipke és bársonyból. Remek sarkosorúkat nagy választékban; szalagokat minden színben és szélességben feliratokkal vagy anélkül. Csokrokat, gyász szoba behuzatokat, egymint: fekete, kék és fehér, mind gyönyörű kivitelben. Ugyisintén gyászkocsikat 2- vagy 4-es fekete lóval, dísz ruhás csatlósokkal, melyek a czeplédi főintézetből eszközölteknék, nagyban emelik a temetési pompát.

Azért midőn az egyes gyászoló családok nagyrabecsült pártfogását kérem, tisztelettel tudatom, hogy jelenlegi üzletvezetőm **Szathmári Károly** úr, aki mindenben a legkészségesebben rendelkezésére áll minden gyászoló családnak, úgy, hogy a gyászoló családnak elegendő, ha üzletvezetőmet megbizza, így minden utánjárástól meg van kímélve.

Abony, 905. október hó.

Tisztelettel

özv. Király Istvánné.

Ha köszvényben, reumában szenved, ne kísérletezzen semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Fleisch-féle köszvény-szeszt

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, ütés, erőltetés, rándulás, ficzomodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosabban gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrégebb bajoknál is, melyeknél sem fűrdő, sem gyógyszer nem használt. Kapható a feltalálónál és egyedüli készítőnél:

**Dr. Fleisch Emil „Magyar Korona“
gyógyszertárába**
Győr, Baross-ut 24. szám.

1 1/2 decziliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szántani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó-hangszer, húr, stb.

stb., míg Reményi legujabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Bpestről, Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — **Kivitel** a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalmok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

A híres Angyal készítmények

Angyal-köszvény-szesz (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvegje 2 kor.

Angyal-kenőcs (bőrviszketeg, bőrkiütés ellen) tégelye 3 kor.

Angyal-fagyszesz (fagydagánatok ellen) üvegje 2 kor.

Számtalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyarország részére az egyedüli készítő:

Angyal gyógyszer-tár, Hatvanban.

Postai szétküldés naponta!

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, láb-szagatást, kólikát, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál készületben legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél.

Debreczen kossuth utca. Budapesten: Török József gyógyszer-tárban Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő**, melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

!! Figyelem !!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb.

neves művésznők által állandóan használt Franciaországban kitértetett s legjobbnak elősmert:

a Janovitz-féle Gyöngy-crème, tégelye 1 k.; — f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-szappan, drbja — k. 80 f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa-,

fehér- és krém-színben) doboza 1 k. — f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-arczviz üvegje 2 k. 50 f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-kézfinomító, üvegje — — — — — k. 70 f.;

a Janovitz-féle Gyöngy-szájviz (a száj-

padlás, foghús és fogak erősítésére) üvegje — — — — — 1 k. 60 f.;

Kaphatók az **egyedüli készítő „Angyal“ gyógyszer-tárban, Hatvan.**

Diszkrét postai szétküldés naponta!

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körut 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és ipari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

A ki Köhögésben szenved,

használja az egyedül bevált, enyhítő és kitértő ízű

Haiser-féle

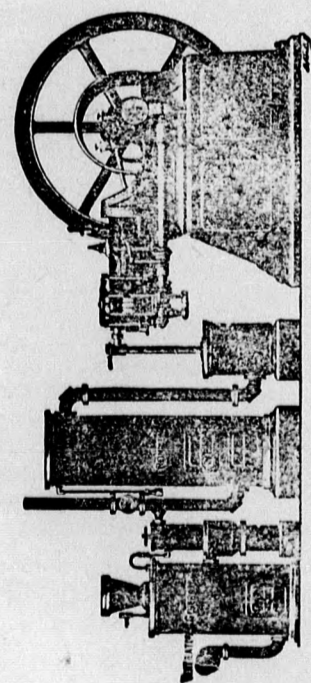
Mell-Karamellákat

2740 hivatalosan megerősített bizonyítvány eléggé igazolja a biztos hatást köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Csak akkor valódi, ha rajta van a „három fenyőhöz“ címzett védjegy.

Kizárólag kapható **Widder Jenő** abonyi gyógyszer-tárban.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntő: Bécs.
Benzin- és petrol-motorok és lozok motorok, szivattyú-motortelepek 2-3 fill. üzemi költséggel. — Kézrevezető fizető- és t. t. k. — Elsőrangú gyártmány. — Kötségetes és árjegyzék ingyen.

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket **teljesen ingyen** **Rolle C. W.** gyógyszerész.

Altona-Bahrenfeld. (Elbe.)